

Врз основа на член 37 став (1) точка 1) алинеја 1) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр. 96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 96/19 и 236/22), член 109 став (13) од Законот за општата управна постапка („Службен весник на Република Македонија“ бр. 124/15) и член 16 од Правилата за постапување по приговори и разрешување на спорови („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 255/23), Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија на седницата одржана на 8 април 2024 година донесе

РЕШЕНИЕ

за уважување на приговор

1. Приговорот на Борис Бојовски УП2 09-362/23 од 11 декември 2023 година против Известување за одбивање на Барање за надомест на штета на потрошувач бр. 03-2585/1 од 1 декември 2023 година издадено од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје СЕ УВАЖУВА.
2. Известување за одбивање на Барање за надомест на штета на потрошувач бр. 03-2585/1 од 20 јули 2023 година издадено од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје СЕ ПОНИШТУВА и предметот се враќа на повторно разгледување и одлучување.
3. Ова Решение влегува во сила со денот на донесувањето, а се објавува на веб-страницата на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија.

Образложение

Борис Бојовски Тетово до Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и услуги за управување со комунален отпад на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст: Регулаторна комисија за енергетика) поднесе Приговор УП2 09-362/23 од 11 декември 2023 година против Известување за одбивање на Барање за надомест на штета на потрошувач бр. 03-2585/1 од 1 декември 2023 година издадено од Електродистрибуција ДООЕЛ Скопје (во понатамошниот текст: ЕД), поради прекин во напојувањето во неговиот дом на 18 ноември 2023 година.

Жалителот потенцира дека ЕВН го одбила барањето за надомест на штета поради виша сила, но на 18 ноември 2023 година (сабота околу 12 часот на пладне) немало појава на природни непогоди во централното градско подрачје во град Тетово, туку задувал вообичаен краткотраен засилен ветер, при што се скинала нултата бакарна жица од енергетскиот електричен приклучок од уличната бандера на ул. Железничка во Тетово, од каде била приклучена неговата куќа – индивидуален станбен објект. Поради поради прекилот, во сите монофазни приклучници/натикачи (штекери) во неговата куќа се доведувал напон од 380 волти, при што многу електрични уреди во домаќинството се оштетиле и изгореле, а ги навел во барањето за обештетување доставено до ЕВН. Подносителот наведува дека причина за кинење на жицата не е појавениот ветер, бидејќи скината жица имало појавено само кај неговиот енергетски приклучок од уличната дрвена бандера, а на ниту еден друг приклучок од сите куќи на улицата Железничка во Тетово, каде има над 100 приклучени куќи.

Според Електродистрибуција – се работи за виша сила.

На седница на Комисијата за постапување по Приговори од 29 ноември 2023 година се разгледуваше следната документација:

1. Приговор УП2 09-362/23 од 11 декември 2023 година со прилог:
 - Приговараното Известување
 - Барање за надомест на штета од 24 ноември 2023 година
 - Дополна на Барање за надомест на штета од 6 декември 2023 година
2. Одговор на Приговор и дополнителни докази од ЕВН од 26 јануари 2024 со прилог:
 - Записник за увид на комисија по барање за оштета по основ на одговорност
 - Записник за отстранување на дефект

Регулаторната комисија за енергетика при разгледувањето на Приговорот утврди дека истиот е основан.

Согласно член 12 од Правилата за определување на надоместок на штета причинета на производителите и потрошувачите на електрична енергија („Службен весник на РСМ“ бр. 140/23, 169/23) (во понатамошниот текст: Правила), барањето за надомест на штета се поднесува како:

- 1) барање за исплата на стандарден надоместок на штета или
- 2) барање за надоместок на штета настаната врз имотот на потрошувачот поради намалена испорака или прекин на испорака на електрична енергија.

Согласно член 14 од Правилата, потрошувачот има право да поднесе барање до операторот за исплата на стандарден надоместок на штета во случај на ненајавен прекин во испораката на електрична енергија или во случај кога најавениот прекин ќе трае подолго отколку што е наведено во најавата за прекилот.

Согласно член 15 од Правилата, стандардниот надоместок на штета се определува како процент од вкупниот надоместок за користење на соодветниот систем што го платил потрошувачот во претходните 12 месеци на следниот начин: 10% за првите 6 часа по истекот на времето утврдено во членот 14 став (2) и 20% за секои следни започнати 24 часа по првите 6 часа, при што вкупниот стандарден надоместок на штета не може да го надмине износот од 50% од вкупниот надоместок за користење на системот што го платил потрошувачот во последните 12 месеци пред моментот на настанување на штетата.

Согласно член 88 од Мрежните правила, во случај на прекин на испораката на електрична енергија поради дефект, ОДС пристапува кон постапка за утврдување и лоцирање на дефектот и треба да воспостави повторна испорака во најкраток можен рок, а во случај на лоши временски услови и тешко пристапни терени, прекилот може да биде и подолготраен при што ОДС ќе ги информира корисниците за причините на прекилот и за очекуваното траење на неговото отстранување преку центри за информирање.

Согласно член 89 став (1) точки 1) и 4) од Мрежните правила, непланираните прекини, според причините кои ги предизвикале, се категоризираат, меѓу останатите, и на прекини од виша сила и причини од ОДС, односно испади од непознати причини, технички грешки при манипулации, неправилна функција на елемент од електроенергетски објект, фабрички грешки во материјалите, застареност на електроенергетската опрема и причини кои се во непосредна врска со режимот на работа на мрежата, како и оштетувања од трети лица кои работат по налог на ОДС.

Во конкретниот случај, а видно од записникот за отстранување на дефект на Електродистрибуција, на 18 ноември 2023 година имало дефект на НН надземен вод, надземен приклучок – МРО поради силен ветер, при што се скинала нулата од бандера до бандера. Дефектот бил саниран на 20 ноември 2023 година при што од употребен материјал и резервни делови било употребено СКС 4x16-35м, 2 затегачи и 8 изолирани спојници. Оттука станува збор за дефект на надворешен приклучок.

Согласно член 41 од Мрежните правила за дистрибуција на електрична енергија (Службен весник на РСМ бр. 191/19, 101/22 и 68/24), надворешен приклучок е дел од приклучокот кој опфаќа водови, опрема и уреди од дистрибутивната мрежа до местото на испорака на електричната енергија кое е дефинирано со Решението за согласност за приклучување на дистрибутивната мрежа. Согласно член 42 од Мрежните правила, проектирањето, изведбата, надзорот и ставењето под напон на стандарден надворешен приклучок се врши во согласност со Законот за градење и овие Мрежни правила, при што стандардниот надворешен приклучок го проектира и изведува операторот на електродистрибутивниот систем (понатаму: ОДС). Наспроти ова, внатрешен приклучок е дел од приклучокот кој опфаќа водови, опрема и уреди од завршетокот на надворешниот приклучок до објектот кој се приклучува согласно член 41 од овие Мрежни правила и е во сопственост на корисникот на дистрибутивната мрежа, а согласно член 47 став (1) и член 48 став (2) од Мрежните правила.

Согласно член 93 став (2) од Законот за енергетика* („Службен весник на Република Македонија“ бр.96/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.96/19 и 236/22) ОДС е одговорен за одржување, надградување и проширување на електродистрибутивната мрежа како и за функционирање на електродистрибутивниот систем и е должен да обезбеди негово поврзување со електропреносниот, а согласно став (3) точка 7) од истиот член, ОДС е должен да го развива, надградува и одржува електродистрибутивниот систем со кој управува и да обезбеди долгорочна способност на системот за задоволување на оправданите барања за дистрибуција на електрична енергија.

Имајќи го предвид горенаведеното, се одлучи како во диспозитивот на ова Решение.

ПРАВНА ПОУКА: Против ова Решение може да се поведе Управен спор во рок од 30 дена.

УП2 бр.09–362/23
8 април 2024 година

ПРЕТСЕДАТЕЛ
на Регулаторната комисија за енергетика, водни услуги и
услуги за управување со комунален отпад на
на Република Северна Македонија
Марко Бислимоски